

ملا فصل الدين

№ 9 Цѣна 25к. МОЛЛА НАСРЪ ЭДДИНЪ . قیستی ساتیجی انده ۲۵ قېک .

موقعتی حکومتك قورال دالینه بنا

۱۹۱۷ می ایلده

بوراخیر حریت قرضی، هانسی که بول
(Земь свободы)

کیریک ویرکی سیندن آزاد.

همین قرضك اولیقاقسیا آدلانان بیلتری اولاجاق لاره: ۵۰، ۱۰۰، ۵۰۰، ۱۰۰۰، ۵۰۰۰، ۱۰۰۰۰ و ۲۵۰۰۰۰ مانتق وایلمه یوزده بیش پروسیت کتوره چکر (فائض)، وفایش ویرله چک ایلده ایکی دفعه: مارت آیینک ۱۶ ده و سیتایر آیینک ۱۶ سینده.

حریت قرضی الی بئش ایله تمین اولور و بیلت لار (اولیقاقسیالار) هر ایل تیرازه قویولاجاق (Тираж) قرنه یازیشاق ایوه سی قبول اولور بو ۱۹۱۷ ایل آپریلون آلتی سیندان مایک ۳۱ تک بویررده:

حکومت بانقینک قانتورالارنده و شعبه لیرنده

عادتی و یریی خزینه خانه لرده

حکومتک امانت ساندوقلارنده (ایسیریتاقسیا قلسا)

کوکچک امانت تأسیساتده (Учреждения мелкого кредита)

غیر رسمی تجارت بانقلارنده

شهرلرک جماعت بانقلارنده و «وزاینتی قریدیت» ادارلارنده؛ و بونلاردان علاوه همان شهرلرک، زیستورالارک ادارلارنده و تاناریوسخانه و دلال خانلارنده که بونلارک اعلانی علاوه اولاجاق در.

ایونه قیبتی یوز منات عوضنه ۸۵ منات در

و بونک اوستینه بو ایلون ۱۶ مارت آیتدان یولک ویرین کورینه تک فایض ده که چک در. ایونه پولی ویریلور بیر دفعه لک، یعنی مهلت سز، و ال رنده اولیقاقسیا بیلتری اولانه یانیکه اولیقاقسیا عوضنده ویرین موقعتی قبض صاحب لره، حکومت بانقلارنده و خزین لرنده بوج ویرله بیلده، اولیقاقسیا قیبتی نك یوزده ۷۵ حصه سینه قدر، یوزده بیش و اوج ربع فایض ایله، و همین بوج حایله حکومت ویرکی سیندن آزاددر.

حریت قرضینه حکومت خزینه سینک یوزده بیش فاضلک قرضنه لری ده ویرله بیلده که بونلارده یوزده بیش فاضل ایله (واجبوت) اولوقالار (Учет)

اخذ اولونان اولیقاقسیالاری کرایه سز امانت ساخلاماق اولار حکومت بانقلارنده (اداره ایلمک شرطی ایله) حایله خزینه لرده (اداره سز) بیله اولانده ایونه بی ل امانت ویردیکی بیلت لره دشق «کیرب» ویرکی سی ویرمیرلر (Гербовый сбор)

زورنالرک قیبتی

بر ایلون مقتده (الی ایکی نسخه سی) - - - - - اون منات
بیرم ایلون مقتده (یکری آلتی نسخه سی) - - - - - بش منات
اوج آیک مقتده (اون اوج نسخه سی) - - - - - ایکی منات
ایران و مساک اجنبیه ایچون ایلگی - ۱۲ منات
آیقسی ۶ منات
نک نسخه سی اداره ده ۲۰ فک، سانبیجی لده - ۲۵ فک
بوچا ایچون اداره نك آدرسی

Тифлиси, редакция журнала "Молла-Наср-Эддин"

حریت کونلری

ازدحام آراستدان

- اده من اولوم اولرک قارانه سالها !!

- اده دیورلر حریتدر ایندی من آچیق ...

بازاق ایله بلرمسی؟

- آی بالام هیچ تلاث ایله ایندی کیسی

- نه وقت منم یولوسدا آدام اولدوروسین

- دالده دورماشام، ایندی سنده بو گون

- مگا کورمک ایله، قویچیلاری یغ منم دالیبده

- دوره آغیبه ساله، لازم اولارام.

- حضرات، سزاقه قره بازلق ایله همه یک،

- کتیلر، مستبد حکومت محو اولوسی.

- باشاسوز حریت ...

- ظرف ساغیانک دده سنک سوموگنی ...

- قارداشلاره ایندی داها حریتدر، هیچ کس

بیزم تریاکیزه مانع اولایبیز، حقوقی

مدافعه ایچون بر آدام لازمدر.

- کیسی ایستیورسیگن؟

- اونو ایستیوریک

- بونی ایستینلر قیروقتی بولاسون.

- اونو ایستینلر قولاقین قریسون

- ایسته سینلر یورونوی چکسولر،

- ایستینلر آسقرسونلاره

- اورا ...

- حضرات، چوقدایکم، ملکدارم؛ حقویردوقک

دلکان تقاقینی اوپیاندا ددهم تیاترودن

چخوب دیوردی که بو ایویون ملکدارلری

سورگوره سز منی فله وکیلی ایله بیوز،

- ایبالاسلام، مللاریزه لازمدر.

- جماعت!

- یله ظلم اولناز.

ایله کهنه بولساڭ آدمالاری مصلحتدر .
 - محو اولسون - یاشاسون بیر نوخناه ایکی نوخناه
 کاف کوفه عاین چاغاقنی ، موسورمان ایسی .
 امضا «حریت قوردی»

حریت

دوغریماندا ملاعو ، حی شما خالی ، پاد آتلا ایله . هیچ
 آدمی . حیاطی . منشی تالیق اولمایش!؟ بن حیینه بولمانش
 فرحانی ایله ملکن صحت ایدنه . او نه دیردیکه - بلام سن
 مسلمان باش یاقنی تانیرسان : بو ملت چونداندر که حریت
 لایق بر ملتدر . آجاق خالبلک که حریتی بولاره ویرن بوقدر .
 بو کورنره یز کیه بو محینه ایدیک که یردن ۳-تیجی
 بولمانیش سزله داخل اولوب ، باشلا دی یزی منشلک : آی
 کیشی . دنیا عالم قوشوب بر برینه . اما سیز کیهده ایوده او-
 نوروب . چوروک - چوروک قارلردن داپشیریکر ؛ دوریک گیلک .
 بو ساعت تاز ییر مسجدنه مسلمانلاریک « منجی - وار - بی
 بولمانیشک سوزنی بر مسلمانلارک تادیر مسجدنه روان اولدوق .
 مسجدک حیاطنه بر قدر جماعت قیلشندی و بر ناطقده بولارا
 خلق سولیبوردی : « آی مسلمانلار بزده اولسو بوقدر (بی
 نوا علم - دیک ایستورمش) . یز «قولورنی» اولمانیشوق ؛
 چویسکه یزده «آرازووانی» آدم آزدره . خلاص بو ناطق هر
 ایگسی که «روس» سوزلریک آراسیده برکله مسلمان سوزی
 دیوب نظقنی قورنادی . سوگرا خالی حالی بر مرشدیک سوله
 دیک حش کما هو سیزه بازرلمک سیزه نخلیه اوقوبوب ،
 نضیاب اولاییکر ؛ نظیق منقونی : « جماعت . حریتدن مراد . بی
 الهی تانماقدر ؛ الهیدا انسان آتلاڭ قاریندا اولاندان تا توله دک
 قنیرور اودر که الله خالی یورور . اوشاق آتلاڭ قاریندا نام
 دوقوزز آی تالار . اوله که دوقوزز آی نام اولدی . حضرت
 خیرایل کوب آرادیک قارینمان بر تک اودار و اوشاق دنیاه
 ککر . حریت بودر بو اوله که آی جماعت تولدیکر او وعده
 الله خالی سیزدن اونری بر غرب خلق ایلم . هسان عتریک
 کوزاری کور اولماق . او عترب سیزی چالماق . آی مسلمانلار
 قورفیک الهک بو نضین باخ . حریت بودر بواه .
 ملا صمو . دوغریماندا بوضقی ایمندن سوگرا اوز اوزینه
 دینیکه پروردگرا ، کور بو مسلمان طایفه سی بو نیجه ابلرله
 نه ایشلر چوب ، بولار حریت سیز بو وقته دک نه جور دایا .
 بولار!؟ خلاصه بوراده جوق دایا یا یلیوب غیری یز «مسلمان»
 بیعت گیشی اولدوق . همان بیعت پاکوده اولان مسلمان عرقا .

لری تک منجی ایسی . بو یازده انتاعاقه . اگر بر کار چلقدان وقت
 نپاد کی دمه بازارام . بی . شاعر یاقنی دیویشت :
 « هر یته گمان میر که طایب
 شساید که یکن خشنه باشده .
 «دمده کی»

پاکوده قامینیت لری

ملا دایی ! اوزیم پاکولی و اوزسده هیینه
 پاکوده ساکن . اولناغه بنا پاکودن غیر بر یرده اولان
 ایشلردن بر شی یازایلرم . آجوق بو قدر بلنگز که
 آزاده لیک آدی اورتایه دوشندن بری پاکوده هرکون
 بر یرده جماعت جمع اولونوب حریته دایر مصلر
 حل اینسکه مشغولدر . بر همته در که هر بیر صنت
 کادر بر کون تیریره ینلوب اولزی ایچون «قومینیت»
 سچیرله بر نیجه کون بوندن آقدم پاکونک زاویندکی
 کوچه سیله ایوه کلدکله کیچه اولدغه کوره برنچرهدن
 خیلی ایشن کلدکنی گوردوم ، قاپرده دایانان برنغردن
 موردم که بوراده نه واقع اولمشدر ، بیه جواب ویردی
 بوراده قنار بازلار شوراسیدر ، بونی ایشنک یز اوزینه
 لازم بلدیم که کیدوب بریو شوراده نه نوع اولدغه
 تاشا ایدم ، برطورایله اوزیسی ایچری سالدم ، نه گوردم ،
 حقیقتاً نام بر اجلاس دیدیکک بوندان عبارتدی : برنغر
 بوغی زوربا بر شخص برندن دوروب بوله نطق دیدی :
 جماعت ، ایددی حریت زمانیدر ، هر کس آسوده
 یاشایا بلدیکنی هامویلره اودر که هر منتککلر اجلاس
 ایدوب اولزلینه بریشرو سچیرله ، اودر بزده برنیجه
 تقاضا ل واردر اولتری کرک آسان لاشدراق ، اولنجی
 تقاضا ز قارتک بهالیدر ، ایکنجی برنیجه بیویک اولونولر
 واردر که ایددی نه تک قغن ایددی اولنرک بریده بوقره
 اوپونودرکیم هره آچوق یوزماندن هر ورنده ۹۰۰
 منات پول ویریر ، اودر که باقارا اوپونی آزاد اولناسون .
 اوچنجی بودر که بر آیدن سگرا باغزک و قظری چار ،
 هر باغده برنغر یزیم قومینیتیز اولماق مصلحتدر .
 اودر که ایددی اوز آرازمدن قباچه قومینیت سچیک .

بیر آرتجه بوغازدان سوگرا ذبلده کی اشخاص لری قومینیت
 ذبلده کی بری منیع القمار نسیین ایندلر :
 (۱) شوهلان باغرنده قومینیت بند اوسته کی ایکی
 مرتبه اوطاغده اولان شهر لری «سازیلینی» منیع القمار
 دخی همین اوطاق .
 (۲) مردکان قلوبک رانیسی قومینیت و قلوبی قمارخانه .
 (۳) بزونا - پشت آغاجنیک دینده اسپارلی نیک
 اوزنی و اوطاقنی .

(۴) نیکماده ، بکلری باقی صاحبنی قومی اوستی و اوطاقنه
 (۵) برشقیق - ساقال بالا آلی قومینیت و دشت کتار .
 ینده کی بوتکه منیع القمار .
 بولردن علاوه شهرده دخی اوج یرده منیع القمار
 دوزلتلشله : بریسی ترقوونی کوچه ایله برسیدستی آزا .
 ننده قومینیت علی مامد .
 ایکنجی - ایچری شهرده تاموزنه یاننده قومینیتسی
 معلوم دکل زینال دیورلر .
 اوچنجی - زاویندکی کوچه ده قومینیتی - ایرزا
 برنغر دخی بولنره باش قومینیت آسا اوسوبی
 سچمنلرکیم هر کسک بر ایشی اولدغه اوگا
 رجوع اینسک .
 (مامد اولماغی معلوم دکل)
 دمده کی

خویدان

« ملاعلیمک ملاعو ؛ خوش کوبسن یزی سرفراز ایله بوین !
 ولی نه یز نیجه سوزیم وار ؛ اولا ملا صمو ایرمالیلارا خصوصاً
 یزیم تازمه مشروطه تدبیکه بگزمسز رادوق بوقارا اوتارالارا
 اینخاماز . بو دمه شایوات عداک
 اوسوبی اولماق .
 دهاا میجاهدر خلقی تالاباجقلا . اساندا اوزایشنده اولماق .
 یورقنده اولسون سوادسیز قیریزی ساقال حاجی ادارلرده
 اولماقچادر . مثلا انجین خیرده ناماً حقوق شای بیی پارس
 طارقتولرابینی فورانمش که شاس جواللار خدمت ایدمککلر .
 شان علیه دایب خلقی . اصافلی . تجربلی تسلیم عیرینه رشوت
 شی اولدیکک یلیمن مسلمان قارداشلار خدمت ایدمککلر . حامو

ادارملر بو جور اولماق .
 ملاعو . هیچ اورککی سیخا . ایندی قدر شهرزده یراشنا .
 دیه مدرسه سی واریدینه ایندی الهی - آلتیش اوجور مکتبلر آجیاق
 فکر نیدنک . ویرده اگر دیسن که : بلام یر اقتصادیه مدرسه سی
 اولاندا اوج آیلایله مصلرک موارجاری ویریلدی . اشتغالاردا
 یشتنر قایلیردی که باشین یر ایلمک مدکنه اوشاقلاری نواوخوبوب .
 بلام . ایندی پس آتیش مدرسه اولاندا نیجه اولماق .
 بوده الهک انتالفه باغلی در .

امضا (منجی)

(برنغر ایرتالو تاجر نیک رجزی)
 «حریت مناسلیبه»

تاجر منض صاحب نامس
 شاعر و ناطق و سخن داتم
 تاجر من شکت یند و حکیم
 در طبابت به شان لقنام

رملیک اون آتی خانسین یلوم
 دانیلم ده مثل زانم
 کلام من مرشد دراویشم
 همه ملا و مرتبه خوانم

علم جاسوسی اوختام تکمیل
 ایدنی من هابشیونه ایرانم
 کله ظاهرده مکه یازم
 گچهار لیک در بر خانم

پانسون دهرده بو جاسوسی
 اوندان اولدی بو عزت شانم
 قاسدم چاوشم ده هم دلال
 لوطی بم پاک باز دوراتم

بوخدی کوز کورمه که بوتی من
 نطاهر آ بار غار ایشام
 جهل یابنده من ابو جهلم
 بد عملرده مثل شیطانم

کوزدم کورنه جله حجراری
 تاکه تاجر لریک ایشین داتم

گدوم سکر، فونولون پانته
دیوم هر نه تا که بو توام

سورا اوتدان گدوب دیوب خلقه
که، فلانی، فلان و بسلام
پاشسون مختصر بو جاسوس
که اونجه زجان خوامام

ن. وانغافو

مشهدلرین

ملا عمو! سنی آند ویریوروم مجتهد آقا زاده‌نگ
یورینی ننگ بوغونقیتمه، فاضلک مهربنگ آتسی آرشیخ
اوزنیلقیتمه اولان قیطانیه هرکیمی قلمگا دولسان، اما
مشهده یاشیان بخارالی تاجر باشی ایله هیچ ایشیک
اولسون، چون اوزی بیر آبرولی حیالی شرقلی متبر
تاجر در و مشهده سکونت ایدن بخارالیرک اقلعلیسی در.

بلی ترکتاندا بعدتدر بایلار اوغلانلارینه طوی
ایندمه آد قازانماق ایچون اوز نیتلرله مناملار خرچلر
له بزم بو تاجر باشیدا کهنه شهره تازه نرخی قویله؛
اون بیش یاشندا اوغلی ایچون اوز یاشیندا بیر قیز
آلهی ویر طوی یساطلی قوردی که حقیقتا وصفه شایان
دره چوق مدتلر مشهده تریفی توسیعی دیلدره سوله
نهجکدر. بدی کیجه گوندوز بلاو قازانلاری یان به یان
دوزولیشیدیلر، بیر ابرده مؤمن لرابیون مرثیه اخونوردی،
غیر اوطاقله ده مطربار دستکاهی قورولیشیدی. روایت

ایندیورلر که مطربهده واریدی، واقعا کم کسری بوغیدی
شامیان بو طولی ۲۰ تومن (۱۲۰۰ منات) قایان ۱۰ تومن
(۶۰ منات) ساردنیغا قوطیسی ۲ تومن (۱۲ منات) هر بیر
شی بو ایاتدان، شهرک عمو اعیان اشرافی تاجر باشیه
رومقار رومقابه وردیدیلر. سوزیم بوخدر نه دیوردم الله
میاریک ایله سون آکر بیر نفر سوروشیدیکه جناب تاجر
باشی بو قدر اضافه خرچی اوغلیک آتسه سی ایچون
بانگ لرک ییتنده ذخیره ایله قوری عمامه سینی بره چربوب
داد چکردی که ایلیلرله بسله دیتیم آرزونی قیرمه ی آباروم.

بودر عمو آتالارون آوزولی. ملا عمو غفوکزی
رجا ایدیوروم اوزون مشرف ایلدیم تاجر لرک بیر اوزکه
سیده بخارالی تاجر باشیه تقلید ایتدی اوغلینه بوتقه بیل
ایله طوی ایلدی اما حیث که شامیان قاتیاق تاپنادی
چونکه ها، و سینی تاجر باشی آلوب صرف ایتیشدی بو
یازیق فقط عرق و آب جزایه بچلسی گیچورتدی. بیله
خیال ایتسه که روسیه ننگ آزاده لینی بورایه سرایت ایت
مدهی، ترقی مدنیت آزاده لینی لاپ تپه سیزدن یاغیوره
باشده عمامه اوزون اتک دون عیاقیا ویزنگ کارانده
اوتوروب روسلاریه رومقار و مقابه ووراسان من اولریم
پوندان آرتیقده حر یاشانماق اولارمی. زنده باد آزادی،
زنده باد میز صدنلی؛ تاجر باشی بخارالی وحاجی
یزدی اورا ...

«قال»

قزاق

ملا عمو: سن چوخ بیر کوربین و هر بیرک عادتین
یلبیرن، ایندی یاز گورک بزم ملارک عادت غیری بیرلرده
وارمی ملا عمو! برده سحر دن ایشیدیرسن که فلان سکک
ایوبنه نصیت وار کیرسن باش ساغلتا. داخل اولورسان ایوه
گوردورن ملار اکسولپر جرکه ایله وهر مسته الله فراتک
بیر جزئی ویریتنده الله سایه؛ ملاک برنه یازوب بر جزء،
اویرنه ایکی جزء. دوست بیش اوزونه اوش بیش جزء، بلی
قرآن تمام ییلاندی، اوخوندی قوزتاردی، سایه دوتان «میدر
یاقان» ملای جافیر میت ساجینی که گل ختم قرآن اولور،
بوللاری ویر.

— ملا نه قدر ویردیجک ؟

— کیچینده هر جزء بیش شاهی ایدی، اما ایندی هر شی
بره بیش بها اولوب، سن اون شاعین ویر، کاسینن بلی ملا
اون بیش منای سلمی چیشنه ویولمانلرینه یزدی هر جزء بیش
شاهی چونکه میت «میدر یاقان» بریخودیر .

منم یایم رحمتلیک حجه گبندمه غوبرانا عریضه ویردی
زافراش ایشورتی آلهی، یزلمده آدم اولنده میت ایشورت
یازوب قیرده بانگ اوست قوبورلار کسه منکر نگر گلنده میت
قانتاجاق اوند هنین ایشورتی گوتوروب اوزونی او خالدرن
قورلار سون . میت عزرائیلن قورناتاجاق، اما یز بو ملارلرن
قورناتاجیق، روسیه حریت آلهی، اما یز بوملارک ایشیداندنن

بازانه اوختاشیوروق! ملا عمو! آکر فوجاق کتیسن بوئا
نکر بک .

بومان سکره بکسارک
(۵) داشلاردا دوسان آیری
اورده کتسه یاغ اولماز .
قاش آیری کسان آیری
ایندیکی زمان آیری

غرب

قاراساقال.

نه حسنی وار ؟

نه حسنی وار یلیم کیم دستان کوربین قرلار
نه قدر، قیتمه مالکدر عرفان کوربین قرلار

نه قانسون لغت آتایشی دنیاده یچاره

قالبرکن علمن بی بهره ابرده باشز آواره،
کچرکی غیری می اسکی یوماقنه کونی قار.

یابورکی تن ترک دایم او دیواره بو دیواره
حیاتک تولدیشین آملار می عمران کوربین قرلار؟

نه قدر قیتمه مالکدر عرفان کوربین قرلار

اوشی کم مادرندن کورمش عادت ایلهش آتچاق
«منله اسکی یوماق» کوچه سوبورومک، تن ترک یاسلاق

حیث اوز اوزیت لوغالاتاق، یا که مرتداتاق.

بیر آدم کورچنگک باشماق سالب که دایان قاجاق

یلر می تولدیشین عصمت گشتان کوربین قرلار

نه قدر قیتمه مالکدر عرفان کوربین قرلار

نه قدری هرزه وهدان ایشیتیشه آتاسلان

یادنیما سخبار چیشماز یوز ایل عمر ایشه یادیدان
بوده ایولادینه ایلر هدیه گورنه یوز هدیان

تاماماً اوکرده اول شی که اوکرده نش آتاسلان
باجارماز زبیه آداب انسان کوربین قرلار

نه قدر قیتمه مالکدر عرفان کوربین قرلار

محکمک بنگک

بویاتیملار

(قبورال اقلایندن سکره)

قاشلارک قبه کسادی
داغدا دومان اولسا ییل
اقلارام اقلار کیمی
سرایدا یاغوشون اولار

بو داغدا مالال گزور
هدندی قزوبینکسی
قاردا سالغیم آغ اولماز

اوحینن اگنه کسادی
غسولیشین چکن آبدی
دردیم وار داغتلار کیمی
ویرانه یاغتلار کیمی
نیلسیرن دارار گزور
دومادان کتار گزور ؟
قاردا سالغیم آغ اولماز

پوچتا قوطی سی :

باکوده «من» انسانی ایله یازیلان مقاله صاحب: - ایندیکی
وقتده علی الخصوص خریدلر بیزک بیری بیری ایله دیکیمکه او.
قات صرف ایلمک ننگ مناسی بوخدر . بو سیدن ومنحن بو
سیدن مقالنه یوقیق کتار .

سایانده «غریبه»: من اونی کوزلوروم که وقت بورو.
لاجانان .

«بلهرده»: یه عظیم کهدی .

زنگه زورده «یاغوشه»: شمرلرک یله باشلا یز :

زنگه زور اولکسیتی کورس اوباق اولمز ایدیم
زنگه زور اولسیدی اوزگه شایق اولمز ایدیم

ملا نصرالدین عمو ننگا قران، دیمسن تا کم اوله چکن .

.... وعضانوه: یازیرسان که بر نفر شخصی بزم زوردا
لی گورن کیمی بریندن قالمدی زورنالی قابوب یاره یاره ایله دی.

یازیرسان که بر شخصک آدمی مشهده مختاردی، اوزی ده باقتل-
دی، بوی اقلادی، سقالی چالدی، باشی کچیلدی، کوزی

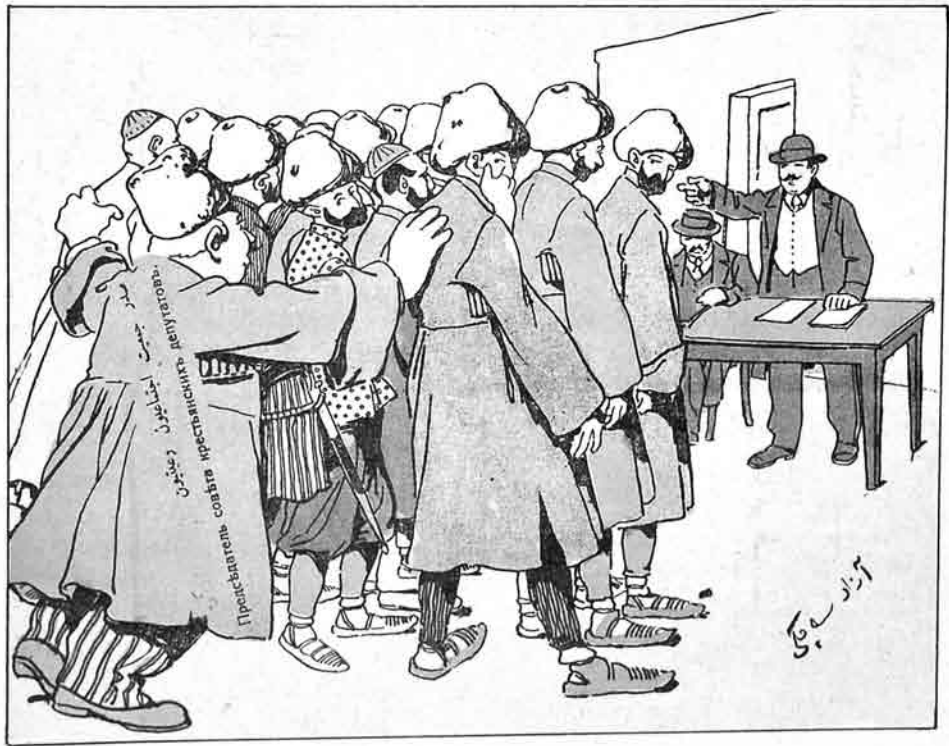
چپدی، باراننده اوچ اوزوک وار، اوزی به خلقدر، بیس هیچ
کس ایله یولا کبینه در، سوادیه بوخدر، و یازیرسان که زور-
تالزده بوئا ساتماق .

آخر سنه بر اضاف ایله: بکر مشهده مختار عمو سل
تاشالی آدمدر .

زنگه زورده «خبرچی»: - خواهش اولتور آشکار یازانان
گوریک نیمی ییلورسن و نه دن شکایتین .

میدر واتی منجر: جلیل محمد قی زاده

Всеобщее прямое, равное и тайное голосование.